

verba eorum minus tenent. & cor eorū sui cordis ocl̄is
vident, sed utrīsq; qui & cum uolet eas dicit. & sicut
oportet intelligit. Huic ergo qui sapientē debet dicere.
etiam quod non potest eloquenter uerba scripturarū
tenere maxime necessarium est. Quanto enim se pa-
periorem cernit in suis, tantum in istis oportet eum di-
tiorem, ut qđ dixerit suis uerbis, pr̄beat & illis. Porro
qui non solum sapienter, uerum etiam eloquē ter vult
dicere, quo profecto plus proderit. si utrūq; potuerit.
ad legendos uel audiendos. & exercitatione imitādos
eloquenter eum multo magis quam magistris artis
rhetorice vacare pr̄cipio. si tunc h̄i qui legunt & au-
diuntur, non solum eloquenter, sed etiā sapientē dixisse
uel dicere ueraci pr̄dicatione laudantur. Qui enim
eloquenter dicunt suauiter, qui sapienter salubriter
audiūtur. Sunt ergo ecclesiastici uiri qui diuina eloq;
non solum sapienter, sed & eloquenter tractauerunt.
quibus legendis magis non sufficit tēpus, quā de esse
ipſi studentib; & uacantib; possunt.

QVOD AVTHORES CANONICORVM LI-
BRORVM ET SAPIENTES ET ELOQVEN-
TES FVERVNT.

Ca. XXIX.

Ic aliquis forsitan querit, vtrum authores nostri
h (quorum scripta diuinitus inspirata) canonem
nobis saluberrima autoritate fecerunt, sapien-
tes tātummodo, an eloquentes nuncupandi sint? que
quidem questio apud meipsum. & apud eos qui meū
quod dico sentiunt, facillime soluitur. Videri potest, &
audeo dicere, omnes qui recte intelligunt, quod illi lo-
quuntur simul intelligere, nō eos aliter loqui debuisse.
Sicut autem est quedam eloquētia que magis etatem
iuuenilem docet, est que senilem, nec iam dicenda elo-
quentia si personē nō congruat eloquentis. Vbi uero
nō eos intelligo, minus qđe appetet mihi eorū eloquē

tia, sed eā nō dubito esse talem, qualis est ubi intelligo.
Sic quippe illi locuti sunt vt posteriores qui eos recte
intelligerent & exponerent, alteram gratiam dispare
quidem, uerum tamen subsequentem in dei ecclesia
reperirent. Non ergo expositores eorum ita loqui de
bent, tanquam seipso exp onendos simili authoritate
proponant, sed in omnibus sermonibus suis primitus
ac maxime ut intelligant, elaborent ea quantū possunt
perspicuitate dicendi, vt aut multum tardus sit qui nō
intelligit, aut in rerum (quas explicare atq; ostendere
volumus) difficultate ac subtilitate non in nostra locu
tione sit causa, quo minus tardius ue q; dicimus possint
intelligi. Sunt enim quedam que aut non intelliguntur
aut vix intelliguntur, quamuis planissime dicens ver
sentur eloquio, que in populi audientiam vel raro si
aliquid urget, uel nunquam omnino mittenda sunt.

QVOD FACILI LOCUTIONE VTI IN
VVLGVIS DEBEAT. Ca. XXX.

Vamuīs in bonīs doctorībus tanta docendi cu
q; ra sit, uel esse debeat, ut verbum quod nūmis
obscurum sit vel ambiguum, latinum esse non
possit, vulgi autem more sic dicitur, vt ambiguitas ob
scuritasq; vitetur, non sic dicitur ut a doctis, sed potius
vt ab indoctis dici solet. Quid enim prodest locutionis
integritas, quam non sequitur intellectus audientis,
cum intelligunt propter quos ut intelligat loquimur?
Qui ergo docet, uitabit uerba omnia que non docent,
& si pro eis aliqua que intelligantur integra potest di
cere, id magis eliget, si autem non potest, siue quia nō
sunt, siue quia in presentia non occurruunt, vtetur etiā
verbis minus integris, dum tamen res ipsa doceat atq;
discatur integre, & hoc quidem non solum in collocu-

tionibus sive fiant cum aliquo
verum etiam modo magis
prominentur, vnde intelliguntur
locutionibus efficiuntur
omnes tacit in uulnere v
conuentiū, ut regnos uul
ne moris efface docentur, ac p
cent fibulente cara dicentur
significari uulnus uulnus
tumido, apud doctos significatur u
uulnus diuinitate dicendi
benignus preparata & ad uer
prudentia. Nox autem uuln
us uulnus fumentus est, aut i
stum gravis est, qui agreden
cipi cognita accidat.

DE OPTIMO MODO
OPERAT PRAEDI
CENDO OBSERVARE

Statim opimus mod
e uulnus audiat, & c
uulnus ingeniorum i
uulnus inure, non ver
datis mea, Ieperire que uo
guiderit, si hoc potest, i
si ipse quod clausum est, i
ipsius dixit, ita debet
uulnus defectus, ut defectus, D
efectus est, delectare suauit
uulnus quod primo
efficiuntur, in rebus ei